

[Krag.]

foreslaa. Derfor føler jeg mig vis paa, at Kommunerne virkelig vil faa en Succes som Laaneinstitutter. Jeg erkender, at der er Anledning til at tage vidtstrakt Hensyn til Trangsaarsagen, maaske mere, end Tilfældet er ved den nuværende Ordning, og at det ogsaa er ønskeligt, at man her raader over faste Regler, dog ikke lagt snævrere, end at der indenfor dem kan gives Plads til ensartede eller hinanden lignende Trangsomraader og -aarsager, og derfor sympatiserer jeg i mange Henseender med den Tendens, der er nedlagt i Lovforslaget, hvad Bestemmelser, som sigter dertil, angaar. Men jeg frygter for, at den højtærede Minister paa mange Punkter er gaaet saa vidt, at Selvopholdelsesdriften kommer i Fare, og derpaa maa Rigsdagen have sin Opmærksomhed nøje henvendt.

Men ogsaa paa anden Maade skal Kommunerne optræde som Laaneinstitutter. De skal give rentefrie Laan paa 20—200 Kr. mod Pantessikkerhed eller Kaution. Saadant Laan kan kun stiftes to Gange i et Aar eller tre Gange i to Aar og skal enten tilbagebetales i Løbet af 2 Aar eller eftergives. Om hele dette Institut siger den højtærede Minister, at det er egentlig indstiftet som Afløser af den Hjælpekasserne hidtil tilfaldne Opgave. Jeg synes, at naar saadant Laan som Regel kun kan stiftes mod Kaution eller Pant, saa er det besynderligt, at Forslaget indeholder en Eftergivelsesbestemmelse uden paa nogen Maade at klarlægge Forholdet til Kautionisten eller Pantet, hvis vedkommende Laantager ikke kan betale. Her kan Laan ydes til Arbejdsredskaber til mindre Beløb, til Husleje, til Prioritetsrenter, men Laan kan ikke ydes til Start af Forretning og Køb af Indbo, til Afdrag af Prioriteter eller Kautionsforpligtelser. Det vil altsaa sige, at Klaveret fra det gamle Hjælpekasseregnskab fra Københavns Kommune kan ikke længere tilvejebringes gennem denne Erstatningsinstitution, og den Karussel, som den ærede socialdemokratiske Ordfører talte om, kan heller ikke komme til at gaa rundt for Kommunens Penge, og det bliver heller ikke muligt at etablere Barberstuen, som jeg omtalte ved Finanslovsforslagets første Behandling. Det kan jeg kun hilse med Tilfredshed, fordi jeg finder, at alt sligt er at gaa langt ud over en rimelig Grænse for Ydelse af offentlig Hjælp.

Disse Kommunelaan kan blive Kommunegæld under visse Forhold, og den højtærede Minister mener — endskønt disse Laan ogsaa kan ydes, hvis man finder, at Omstændighederne taler derfor, uden at der

stilles Kaution, eller uden at der ydes Pant — at kunne anslaa det sandsynlige Tab ved dette Laaneinstitut til 700 000 Kr. aarlig eller til ca. $\frac{1}{3}$ af Udlaansbeløbet. Jeg tror for det første, som sagt, ikke, at det vil blive $\frac{1}{3}$, der tabes, jeg tror, at den højtærede Minister skal være himmelglad, om han faar $\frac{1}{3}$ ind, men hvis der virkelig skal tillægges dette System Betydning som Erstatningsinstitution for Hjælpekasserne, hvor længe tror saa den højtærede Minister vi kan blive ved de 60 Ø. pr. Indbygger? Jeg beder den højtærede Minister tænke tilbage paa Hjælpekassernes Historie. Vi har ogsaa en Gang haft den samme Grænse pr. Indbygger i Hjælpekasserne. Der var virkelig en Gang, da man mente, at Hjælpekasseudgifterne i dette Land kunde og burde holdes indenfor ca. 1 Mill. Kr., indenfor en Ramme af godt 2 Mill. Kr. ved en senere Bestemmelse. Men hvordan er det gaaet? For længe siden er Maksimalbevillingen pr. Indbygger jo forsvundet ud af Lovgivningen, og vi er røget ud i de Udgiftsresultater, som vi alle kender. Tror den højtærede Minister ikke, at det Laaneinstitut, han her vil stifte, vil gaa samme Vej udgiftsmæssigt som Hjælpekasserne? Jeg maa sige til den højtærede Minister, at jeg nærer en særdeles alvorlig Frygt i saa Henseende. Nej, det, der her i første Række er af Betydning, saa længe Bestemmelsen holdes indenfor saadanne Grænser, er ikke Kommunelaanene, men Kommunegælden.

Hvis man skulde gaa til Stiftelse af et saadant Institut — den højtærede Minister har stillet Forslag derom, saa vi maa jo optage en Overvejelse deraf —, bør Pligten til at underbygge Laanet med fyldestgørende Pant eller Kaution selvfølgelig være ubetinget. Det gaar ikke an her at aabne den Bagdør, som Ministeren holder paa Klem, til at fritage Laansøgeren derfor. Det maa ogsaa være saaledes, at i Tilfælde af, at den vedkommende ikke kan betale, kan Gælden ikke slettes, før man har holdt sig til Kautionisten eller som Regel i hvert Tilfælde til Pantet. Naar jeg siger: „som Regel“, mener jeg dermed, at hvis det er saadanne Genstande, som spiller en Rolle i vedkommendes Bedrift, og som det derfor kan føre Betænkeligheder med sig at berøve ham, bør man vel have Adgang til at bortse fra et saadant stillet Pant. Man bør som Regel ikke modtage saadanne Pantsætninger, men har man gjort det, bør der være Adgang til at bortse deraf. Men i øvrigt maa Kommunen som Laaneinstitut optræde efter de Principper, som ellers er bestemmende for private Laaneinstitutter;